

Lovforslag nr. L 33. Fremsat den 6. oktober 1988 af Jane Oksen (FP), Aage Brusgaard (FP), Pia Dahl (FP), Pia Kjærsgaard (FP) og Poulsgaard (FP)

Forslag

til

Lov om nedlæggelse af amtskommunerne

Amtskommunerne nedlægges med virkning fra den 1. januar 1990.

Bemærkninger til lovforslaget

Danmark er ikke større, end at primærkommunerne og staten kan overtage amtskommunernes nuværende opgaver og løse dem eventuelt i fælleskommunale enheder. De opgaver, der ikke kan klares lokalt, må løses af centraladministrationen. Det er kun at skabe ekstra, goldt papirarbejde at opretholde den amtskommunale sektor, der er et overflødigt og kunstigt mellemlid.

Vedtages lovforslaget, må der selvsagt opgave for opgave tages stilling til, hvilke myndigheder der skal overtage amtskommunernes nuværende opgaver.

Forslagsstillerne forudsætter, at regeringen i så fald fremsætter de nødvendige lovforslag om lovændringer som følge af vedtagelsen.

Forslagsstillernes foreløbige tanker, som ændringerne skal bygge på, er følgende:

Sygehusvæsenet beslægtelægger over halvdelen af de samlede amtskommunale udgifter.

Sygehusene bør være selvstyrende under sundhedsministerens overordnede ledelse. For patienter, der venter på plejeforanstaltninger i hjemkommunen, betaler kommunen sygehusholdet. Fra sundhedsministerens side bør der tilstræbes en jævn fordeling af lokale sygehuse, og store mastodontsygehuse bør undgås. Ved at nedlægge amtskommunerne kan man samtidig ophæve de stive amtsgrænseregler, således at der ikke længere kræves kaution fra bopælssygehuskommunen ved indlæggelse på sygehus i en anden sygehuskommune.

De nuværende amtsgrænseregler er bureaukratiske og helt urimelige. Ophævelsen af amtsgrænsereglerne vil ligeledes have gavnlig indflydelse på de umenneskeligt lange ventelister, idet der selvfølgelig bør være valgfrihed med hensyn til, hvilket sygehus man ønsker at blive behandlet på.

Erfaringer har vist, at udlægningen af særfor sorgen til amtskommunerne var en fejl disposition, og Fremskridtspartiet stemte da også i sin tid imod udlægningen.

Vi ønsker derfor hurtigst muligt at føre særfor sorgen tilbage til staten. En stor del af det personale, man havde til administration af særfor sorgen, er blevet siddende i Socialministeriet, og nyt personale er ansat i amtskommunerne. Nu har man i vid udstræk-

ning dobbelt så meget administrativt personale som tidligere til at varetage samme opgave, uden at de handicappede og sindslidende derved har fået bedre kår – tværtimod.

Henvisning til plejefamilier, døgninstitutioner, bofællesskaber og andre foranstaltninger ved fjernelse af børn fra hjemmet kan varetages af kommunerne alene. De sociale udvalgte i kommunerne har i forvejen tilsynspligten med børn fjernet fra hjemmet, og de er også tættest på den enkelte familie.

I det omfang privatisering ikke kan finde sted, kan de nuværende amtskommunale trafik selskaber drives som fælleskommunale enheder, idet vi dog mener, at en privatisering af busruterne vil være langt den billigste løsning.

I vejsektoren er det efter forslagsstillernes opfattelse mest praktisk at lade Vejdirektoratet i samarbejde med Planstyrelsen og de berørte primærkommuner overtage alle anlæg af de overordnede forbindelsesveje og således ikke blot tage sig af de egentlige motorveje. Alle øvrige veje kan kommunerne udmærket tage sig af, om fornødent i samarbejde med hinanden og med Vejdirektoratet til at formidle og rådgive samt afgøre tvistigheder, hvor dette undtagelsesvis måtte være nødvendigt.

De alt for mange og besværlige miljøforanstaltninger, amtskommunerne tager sig af, kan fordeles på samme måde som med vejsektoren.

De offentlige gymnasier bør være statsskoler. Folkeskolespørgsmål kan primærkommunerne selv klare, til dels i samarbejde med Undervisnings- og Forskningsministeriet.

Fremskridtspartiet ønsker ikke skatteydermidler anvendt til alle mulige foreningsspørgsmål og andre særinteresser eller til fritidsundervisning eller direkte støtte til kulturlivet som teaterordninger, musikliv osv. Når denne anvendelse af skatteydermidler bortfalder, behøves der selvsagt ingen administration på dette område.

De mange forskellige sektorplaner, amtskommunerne hvert år udarbejder (næsten én daglig), kan spares.

De amtskommunale udgifter er steget enormt siden 1980.

Hvor de amtskommunale drifts- og anlægsudgifter dengang var ca. 22 mia. kr., er de i dag ca. 41 mia. kr. Amtskommunerne har da også i de seneste år sat deres beskatningsprocenter ganske kraftigt i vejret. De fleste af de besparelser, der hidtil har været forsøgt, har kun været af kort rækkevidde.

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget vil selvsagt betyde en besparelse på de offentlige budgetter, først og fremmest fordi en lang række dobbeltfunktioner undgås. Forslaget indeholder derfor en stærkt tiltrængt begrænsning af antallet af offentligt ansatte. Den herved frigjorte veluddannede arbejdsreserve vil det private erhvervsliv hellere end gerne ansætte.

Lederen af Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut, cand. polit. Palle Mikkelsen, udtalte i august 1988 med udgangspunkt i en ny rapport fra Finansministeriet, der lægger op til at overflødig gøre amtskommunerne på vejområdet, at det måske var en idé helt at nedlægge amtskommunerne. Begrundelsen var, at Danmark er overadministreret, bl.a. fordi amtskommunerne ikke blev det koordinerende niveau mellem en række offentlige sektorer, som meningen var, da man valgte at bibeholde amtskommunerne i forbindelse med kommunalreformen i 1970.

Også statsminister Poul Schlüter har i dagspressen i august 1988 givet udtryk for, at han ønsker en ny kommunalreform, der afskaffer amtskommunerne, idet han er tilhænger af det tostrengede system. Spørgsmålet om amtskommunernes nedlæggelse har tilsyneladende ikke været drøftet i regeringen, men indenrigsminister Thor Pedersen har indledt et udvalgsarbejde med henblik på at se, om der er dobbeltadministration mellem stat, amtskommuner og kommuner.

Fremskridtspartiet mener, at et sådant udvalg burde tage udgangspunkt i, hvorledes amtskommunernes opgaver fremover kan løses af andre, idet talrige erfaringer allerede viser, at Danmark kan fungere langt bedre uden det fordyrende mellemed, som amtskommunerne er. Fremskridtspartiet finder også, at med regeringens udspil om væsentlige besparelser på de offentlige udgifter må der være store besparelser at hente på det administrative område. Amtskommunernes samlede udgifter udgør i 1988 ca. 41 mia. kr., hvoraf ca. 20 pct. formentlig går til administration.

Amtsrådene har for længst udspillet deres rolle, og mindre end en tredjedel af befolkningen interesserer sig for amtskommunerne. Som en sidste krampetrækning har amtsrådspolitikerne bevilget sig selv 4 mio. kr. til en kampagne for synliggørelse af amtskommunerne. Dette må tages som udtryk for, at deres indsats er så ringe, at den er svær at få øje på, og Fremskridtspartiet mener, disse penge er spildt. Befolkningen ønsker lavere skatter, lavere offentlige udgifter og mindre bureaukrati. Uden en nedlæggelse af amtskommunerne bliver det umuligt at gennemføre reelle besparelser i den offentlige sektor. En nedlæggelse af amtskommunerne må være den første hindring, der skal fjernes, hvis fornyelse, forenkling og modernisering af den offentlige sektor skal blive til andet og mere end skønne hensigtserklæringer herom.

Nærværende lovforslag er med lidt ændrede bemærkninger en genfremsættelse af et i folketingsåret 1987-88, 1. samling, fremsat lovforslag (L 232). Der henvises til Folketingstidende 1987-88, 1. samling, forhandlingerne sp. 8138, 8139 og 9419 samt tillæg A sp. 4671. Lovforslaget blev førstebehandlet den 7. april 1988 og derefter henvist til Kommunaludvalget, som ikke nåede at afgive betænkning over lovforslaget inden udskrivelsen af nyvalg til Folketinget.